

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา

Study of academic leadership of educational institution administrators
Private schools in Mueang Nakhon Ratchasima District

รัชณี พงษ์สุวรรณ, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม

วิทยาลัยนครราชสีมา

Ratchanee Phongsuwan, Wiralpath Wongwatkasem

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 650401320156@nmc.ac.th wiralpath@nmc.ac.th

(Received : 15 January 2024 ; Edit : 21 January 2024 ; accepted : 24 January 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 306 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) study the academic leadership of educational institution administrators in private schools in Mueang Nakhon Ratchasima District 2) compare the academic leadership of educational institution administrators in private schools in Mueang Nakhon Ratchasima District. Classified by position and education level. The sample group used in the research is 306 school administrators and teachers in the academic year 2023. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. and randomly divided into groups The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 - 1.00 and a confidence value for the entire questionnaire equal to 0.83. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and deviation. standard t-test.

The research results found that

1. Academic leadership of educational institution administrators in private schools in Mueang Nakhon Ratchasima District Overall and each aspect is at a high level.

2. Compare opinions on academic leadership of educational institution administrators in private schools in Mueang Nakhon Ratchasima District. Classified by position Overall and each aspect were significantly different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that In terms of increasing awareness in school meetings and having high expectations for student academic achievement. In providing incentives and rewards to individuals or groups working in academics. and observing teachers' teaching and providing feedback. no different and classified according to educational level Overall and each aspect were significantly different at the .05 level. When considering each aspect, it was found that They are passionate about using strategies to improve the school. In providing incentives and rewards to individuals or groups working in academics. and creative use of resources and personnel no different

Keywords: Academic leadership, Educational institution administrators.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ ส่งผลต่อการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่เข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันเป็นสังคมไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และการพัฒนานวัตกรรม ให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงมากขึ้น (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารงาน และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ซึ่งงานทั้ง 4 ด้านมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจและเป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องถือเป็นภารกิจหลัก ต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง เรียนรู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมทั้งพัฒนาด้านงานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน (จรูญ เก้าเอี้ยน, 2557) ดังนั้นการบริหารงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดใน

สถานศึกษาถือว่าเป็นงานที่สำคัญมากและเป็นหัวใจของการบริหารงานทั้งหมด ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมเพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมคิดร่วมทำในการทำงานเป็นทีม ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมมองเห็นคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดถึงการติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (อิเลียม อาเก็ม, 2557) เพราะงานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตของสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐาน เพื่อพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา มีความสามารถในการสื่อสาร และแสดงให้เห็นนักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อนและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (McEwan, 1998) ซึ่งงานวิชาการนั้นมีความสำคัญมากในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการอยู่เสมอเพื่อให้มีความสอดคล้องกับยุคปัจจุบันซึ่งจะทำให้การดำเนินงานด้านอื่นๆสำเร็จลุล่วงไปด้วยกันได้

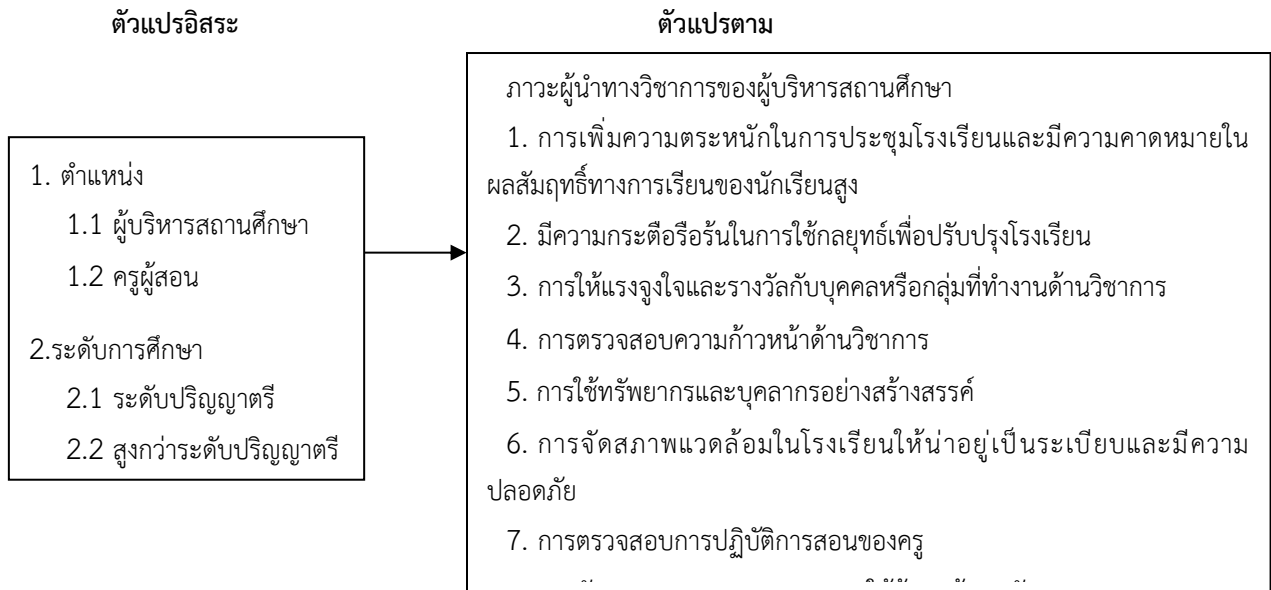
ดังนั้น ผู้บริหารของสถานศึกษาเอกชนจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการเรียนการสอน การออกแบบจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นผู้นำมีอาชีพ มีการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศสำหรับการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาและความรับผิดชอบตระหนักถึงบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและคนอื่นๆ ความมีประสิทธิภาพของภาวะผู้นำเป็นความสำเร็จของผู้นำที่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขอบเขตภาพกว้าง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยการนำไปใช้เป็นแนวทางการนิเทศ กำกับติดตามการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น และได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมาไว้เป็นข้อมูลในการศึกษาของผู้ที่สนใจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดใน

การวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,457 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 306 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และได้โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา
 - 1) ตำแหน่ง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2) ครูผู้สอน
 - 2) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่
 - 2.1) ระดับปริญญาตรี
 - 2.2) สูงกว่าระดับปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา ตามแนวคิดของ Davis and Thomas (1989) ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่
 - 1) การเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง
 - 2) มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน

- 3) การให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ
- 4) การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ
- 5) การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์
- 6) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย
- 7) การตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู
- 8) การสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 -1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา
6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสม มีค่าเท่ากับ 0.83
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 306 ชุด คิดเป็นร้อยละร้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.34	0.36	มาก	4
2	ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.33	0.38	มาก	5
3	ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	4.32	0.36	มาก	6
4	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	4.23	0.41	มาก	8
5	ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	4.35	0.34	มาก	3
6	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	4.31	0.30	มาก	7
7	ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	4.36	0.29	มาก	2
8	ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	4.42	0.24	มาก	1
ภาพรวม		4.34	0.14	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.14) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.24) รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.29) ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.34) ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.36) ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.38) ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.36) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.30) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.41)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	4.34	0.34	4.34	0.36	.052	.959
2	ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.14	0.52	4.37	0.33	3.004*	.004
3	ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	4.32	0.38	4.33	0.35	.149	.882
4	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	4.35	0.41	4.21	0.41	2.121*	.035
5	ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	4.48	0.26	4.33	0.35	3.623*	.001
6	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	4.48	0.24	4.30	0.31	4.611*	.000
7	ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	4.42	0.22	4.35	0.30	2.098*	.039
8	ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	4.48	0.25	4.41	0.23	2.113	.052
ภาพรวม		4.37	0.12	4.33	0.14	2.237*	.029

*p < .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความ

คาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	4.37	0.32	4.25	0.45	2.195*	.030
2	ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.32	0.40	4.40	0.29	1.900	.059
3	ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	4.36	0.37	4.32	0.32	.348	.701
4	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	4.26	0.44	4.16	0.32	2.101*	.037
5	ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	4.37	0.33	4.31	0.37	1.100	.273
6	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	4.40	0.27	4.11	0.29	7.691*	.000
7	ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	4.39	0.27	4.25	0.32	3.466*	.001
8	ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	4.44	0.23	4.36	0.25	2.849*	.005
ภาพรวม		4.36	0.15	4.27	0.09	6.516*	.000

*p < .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสังเกต

การสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาอาจมีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการพัฒนาทางวิชาการและการนำทางวิชาการในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา อาจมีผลในการสร้างผู้นำทางวิชาการที่มีความคิดสร้างสรรค์และมุ่งมั่น และยังรวมถึงการสร้างทีมงานที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางการศึกษาที่แข็งแกร่ง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยให้ผู้บริหารสามารถสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนการศึกษาและการพัฒนาทางวิชาการของนักเรียนยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนผู้บริหารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมาอาจเกิดขึ้นเนื่องจากผสมผสานของปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่สนับสนุนการพัฒนาทางวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางการศึกษาและทักษะการบริหารจัดการอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ เนียมแก้ว (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา และงานวิชาการยังเป็นงานหลัก เป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้า หรือเป็นเลิศ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล้าหลัง หรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่น่าเป็นที่นิยม ขาดความศรัทธา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้าน ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในตำแหน่งที่แตกต่างกันอาจมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญทางวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้มีความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และผู้บริหารในตำแหน่งต่าง ๆ อาจมีวัตถุประสงค์และความต้องการที่แตกต่างในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียน ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างในการเลือกวิธีการและกลยุทธ์ในการบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น รวมทั้งรูปแบบวิธีการทำงานของผู้บริหารสามารถมีผลต่อวิธีที่พวกเขามองเห็นและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน การเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้มีความสำคัญในการสร้างแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการและพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิชาการให้กับนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลรอห์มัน มะมิง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารแต่ละสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักการประยุกต์หลักการบริหารมาใช้ในการปฏิบัติทำให้มีประสิทธิภาพและความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพผู้เรียนและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในมุมมองที่ต่างจากครู

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองนครราชสีมา จำแนกระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับของความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการและสนับสนุนภาวะผู้นำทางวิชาการ และผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่ต่างกันอาจมีความต้องการทางวิชาการที่ต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีความคิดเห็นและการสนับสนุนที่ต่างกันในการตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้ ความแตกต่างทางสถิติที่เกิดขึ้นตามระดับการศึกษานี้สะท้อนถึงความซับซ้อนและปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ การทำความเข้าใจความแตกต่างเหล่านี้มีความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารและการสนับสนุนทางวิชาการให้เหมาะสม ดังนั้น การศึกษาและการวิเคราะห์ความแตกต่างเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแนวทางและกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา และการที่มีความแตกต่างทางสถิติสามารถช่วยให้เข้าใจและปรับปรุงการบริหารและการสนับสนุนทางวิชาการให้เหมาะสมมากขึ้นในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยามิละห์ สุกี (2565) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีกับระดับสูงกว่าปริญญาตรีโดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการสอน และ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาสามารถสนับสนุนผู้บริหารในการเข้าร่วมอบรมหรือคอร์สเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทางวิชาการ อาจเป็นคอร์สเรียนเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษาหรือคอร์สเรียนเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายการศึกษา นี่เป็นวิธีที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะในการบริหารทางวิชาการในผู้บริหาร

1.2 การสร้างความร่วมมือและสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจความต้องการและความพึงพอใจของสถานศึกษาและชุมชนและสร้างแผนการที่เหมาะสม

1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอมืองนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแผนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยระบุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้บริหารปรับปรุงในด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ รวมทั้งการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลเพื่อกำหนดในการวัดความก้าวหน้า และทำการประเมินเป็นระยะเวลาเพื่อติดตามความคืบหน้าและปรับปรุงตามความจำเป็น

1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนอำเภอมืองนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณภาพช่วยให้ครูได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนของตน ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียน การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดของผู้บริหารในกระบวนการเรียนและการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางวิชาการในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยอาจต้องศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ เช่น ประสบการณ์การศึกษา การฝึกอบรม และความรู้ทางวิชาการ เพื่อเข้าใจถึงผลลัพธ์

2.2 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยให้เกิดผลสูงขึ้น

2.3 ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียนเอกชน โดยใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมและนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างนโยบายและแนวทางที่สนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในองค์กรหรือโรงเรียน

2.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอิสระอื่นๆ เช่น ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จรูณี แก้วเอียน. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ**. สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ เนียมแก้ว. (2556). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย พะเยา. 1(2): 3.
- ยามีละห์ สุกี. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3**. การค้นคว้าอิสระ. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อับดุลรอห์มัน มะมิง1. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3**. การค้นคว้าอิสระ. ยะลา: การค้นคว้าอิสระ.
- อิสลาม อาเก็ม. (2557). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล**. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- David C. & Thomas, D.A. (1989). **Leadership in Organization**. (2 nd ed). Englewood cliffs, NJ: P Hall.
- McEwan, E. K. (1998). **Seven steps to effective instruction leadership**. CA: Macmillan.